

12. května 2014

Zápis z workshopů a jednání u 2. kulatého stolu pořádaného dne 30. dubna 2014 v Praze

Účastníci dopoledních workshopů (sociální pracovníci a pracovníci):

Jakub Šlajs (Česká asociace streetwork, Praha), **Aleš Strnad** (Naděje, Praha), **Kateřina Karchňáková** (Charita, Ostrava), **Lenka Vyskočilová** (Psychocentrum – manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, Jihlava), **Lucie Zittová** (Drop In, Praha), **Pavla Skalová**, (Diakonie Stodůlky, Praha), **Jarmila Tihelková** (Armáda spásy, Ostrava), **Olga Kavalířová** (Společnou cestou, Praha), **Martin Roušal** (Armáda spásy, Karlovy Vary), **Jan Vališ** (Salesiánské středisko mládeže, Praha), **Romana Svobodová** (Domus – centrum pro rodinu, Plzeň), **Martina Péčová** (Středisko rané péče Tamtam, Praha), **Hana Marková** (Meta, Praha), **Tereza Günterová** (Meta, Praha), **Ivana Štěpánková** (Poradna pro integraci, Praha), **Romana Kunclová** (Kaňka, Tábor).

Pasivní účastníci workshopů (pozorovatelé):

Ivana Štěpánková (Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR), **Alois Kříšťan** (Asociace vzdělavatelů v sociální práci), **Libor Musil** (Vědecká rada MPSV pro sociální práci).

Účastníci s mandátem, odpolední jednání u kulatého stolu:

1. **Monika Legnerová**, Společnost sociálních pracovníků ČR, místopředsedkyně
2. **Dominika Najvert**, Sdružení azylových domů v ČR, ředitelka
3. **Jiří Horecký**, Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, prezident
4. **Helena Kotová**, Česká asociace streetwork, předsedkyně správní rady
5. **Aleš Strnad**, Česká rada sociálních služeb, pověřený zástupce
6. **Lenka Vyskočilová**, Asociace manželských a rodinných poradců ČR, pověřený zástupce
7. **Olga Dacková**, Asociace krajů ČR, pověřený zástupce
8. **Ivana Štěpánková**, Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR, pověřený zástupce
9. **Lucie Zittová**, Asociace nestátních organizací poskytujících adiktologické a sociální služby pro osoby ohrožené závislostním chováním, pověřený zástupce
10. **Pavla Skalová**, Asociace pracovníků v rané péči, pověřený zástupce
11. **Alois Kříšťan**, Asociace vzdělavatelů v sociální práci, předseda VR

Organizační tým:

Roman Baláž (moderátor a pořadatel za časopis SP/SP), **Pavel Nepustil** a **Jakub Černý** (facilitátoři workshopů ze skupiny Narativ), **Daniela Jaklová Střihavková** a **Lenka Kříčková** (facilitátorky workshopu a zapisovatelky z FSS MU), **Petra Horová** (zapisovatelka z časopisu SP/SP).

1. Úvod Romana Baláže za pořádající organizaci AVSP, resp. časopis Sociální práce/Sociálna práca, přivítání účastníků
2. Libor Musil: referát o průběhu vzniku Zákona o sociálních pracovnících, o účastnících se subjektech, o harmonogramu proběhnuvších aktivit z pohledu Vědecké rady MPSV pro sociální práci
3. Pavel Nepustil: informace o organizaci workshopů
4. Představení všech účastníků dopoledního bloku a jejich zájmů, rozdělení do tří tematických skupin jednotlivých workshopů: Regulace, Komora, Návrh
5. Průběh workshopů, vzájemné sdělení výsledků a jejich připomínkování, formulace společných závěrů
  - *Návrhy účastníků workshopu ke znění Návrhu věcného záměru zákona:*
    - sociální pracovník jako veřejná osoba (důraz na ochranu)
    - neodkazovat v Návrhu na neexistující prováděcí předpisy, ale udělat ho systémově (bez znalosti podoby prováděcích předpisů nelze Návrh uceleně hodnotit)
    - diskuze specializací (zavést systém specializací dle druhu sociální práce)
    - diskuze téma mlčenlivosti a jejího možného prolomení (prolomit zákaz mlčenlivosti ve smyslu možnost předávat informace mezi „licencovanými“ SP navzájem) – téma do další diskuze
    - profesní komora by měla mít možnost stanovit kapacity klientů pro jednotlivé pracovníky (ustanovení limitů počtu klientů na SP – nebo nutného počtu SP na území dle předpokládaného počtu potenciálních klientů)
    - změnit pojmy „sociální klinika“ a „socioom“ (vycházet z českého kontextu a odbourat medicínský akcent)
    - kontrola x pomoc (dovést ke společné řeči ty sociální pracovníky, co konají spíše kontrolu a ty, co konají spíše podporu)
    - zjednodušit definici sociálního pracovníka (SP je ten, kdo se zabývá ochranou lidské důstojnosti)
  - *Návrhy účastníků workshopu k regulaci sociální práce*
    - v současné legislativě je nedostatečně definována profese sociální práce v sociálních službách
    - legislativně nastavit alespoň kvalifikační a pracovní podmínky, které jsou nutné pro odborný výkon sociální práce a současně vymezit oblasti činností sociální práce a také nastavit systém finančního ohodnocení sociálních pracovníků
    - potřeba ochrany prestiže sociálních pracovníků
    - je nutná ochrana sociálních pracovníků i klientů
    - nemožnost zachytit rozmanitost sociální práce, obava z administrativní zátěže a obavy, zda Zákon bude ochraňovat soc. pracovníky a klienty
  - *Návrhy účastníků workshopu k profesní komoře*
    - specifikovat poslání komory (měla by hájit práva sociálních pracovníků v konfliktních situacích a střetech zájmů a hájit zájmy sociální práce jako oboru)
    - diskuze povinné a nepovinné členství (pokud bude komora hájit práva, tak členství povinné, pokud by měla provádět pouze kontrolu, pak členství nepovinné)

- dohlédnout, ať nepřevažuje kontrola a sankce nad ochranou
  - vzdělávání, chybí prováděcí zákon a obava z dublování se sociálními službami (komora vs. kontrolní funkce registru poskytovatelů, který by měl u registrovaných služeb zajistit odpovídající kvalitu)
  - obava z kontroly vzdělavatelů (Návrh považován za lobby vzdělavatelů)
  - chybí provázanost jednotlivých zákonů upravujících výkon sociální práce
  - obava z finanční zátěže sociálních pracovníků a zvýšení nákladů na sociální práci
  - obava z překryvu informací shromažďovaných Komorou a Kraji
6. Přestávka na oběd
  7. Prezentace výstupů z workshopů sociálních pracovníků zástupcům organizací jako podklad pro následující jednání u kulatého stolu
  8. Pauza na porovnání závěrů z workshopů se závěry z jednání v rámci jednotlivých zastřešujících organizací a případné korekce úvodních stanovisek zástupců zastřešujících organizací
  9. Vyjádření zástupců zastřešujících organizací k Návrhu věcného záměru zákona
    - **Jiří Horecký (APSS):**
      - Diskuze v APSS se zúčastnilo 250 sociálních pracovníků, kteří odpovídali na otázky:
        - *Potřebujeme zákon?* Ano, potřebujeme se vymezit od sociálních služeb – současná úprava není dostatečná – rámcově souhlasíme s tématy Návrhu;
        - *Potřebujeme profesní komoru?* 50% ano, 50% ne – celkové stanovisko negativní – nese sebou značná rizika, bylo by dobré vzít si čas a s odstupem 3 až 5 znovu téma komory otevřít a diskutovat.
    - **Lucie Zittová (A.N.O.):**
      - Odmítáme Návrh
    - **Olga Dacková (AKČR):**
      - Profesní zákon ano, vnímáme potřebu regulace sociální práce
      - Komora – pokud bude na principech ochrany, tak ano, jinak ne
    - **Alan Křišťan (ASVSP):**
      - potřebu regulace vnímáme už v oblasti potřebného vzdělání jak vstupního (které je předpokladem k SP), tak dalšího (specializačního, průběžného). Zákon 108 nás dráždí, domníváme se, že nepodporuje identitu SP.; vede k tomu (spolu se systémem financování), že sociální práce je vnímána (pouze) optikou sociálních služeb.
      - Ke „komoře“ nemáme jednoznačné stanovisko, může být nástrojem té potřebné regulace, může přispět k identitě profese. Pokud bude, předpokládáme, že bude partnerem při koncepcích a evaluaci studijních plánů oboru.
    - **Monika Legnerová (SSP):**
      - Profesní zákon je třeba, zákon č. 108/2006 nestačí, zákon upravující činnost OSPOD nebo PMS nestačí
      - komora je třeba, aby hájila zájmy pracovníků i klientů (pracovní podmínky, vtahy se zaměstnavatelem, atd.)

- **Dominika Najvert (S.A.D.):**
  - (k výstupům z workshopů)*
  - ochrana sociálního pracovníka jako veřejné osoby (může být) – ochrana – otázka na skupinu, co by to mohlo sociálnímu pracovníkovi přinést? Byli sociální pracovníci napadeni? Proč je to třeba?
  - specializace – souhlasí o diskuzi – špatně se to o cílových skupinách učí na školách
  - prolomení mlčenlivosti je proti zákonu o osobních údajích
  - kontrola x pomoc – jen individuálně, ne implementovat do zákona*(k Návrhu a ke Komoře)*
  - nedomnívají se, že zákon zvýší prestiž profese
  - potřeba regulace – chápou potřebu i snahu o jednotu oblasti, považují za přínosnou regulaci vzdělání, je tam však spousta jiných věcí, které zákon neovlivní
  - Komora a licence – možné důsledky ve vztahu k finančním podmínkám a další požadavky na soc. pracovníky (administrativa atd.), myslet na to
  - nesouhlasí s dělení sociálních pracovníků na I. a II. úroveň
  - S.A.D. je proti Komoře – nesouhlasí s pravomocemi, pravomoc by měly být vázány na povinnosti, vyvažovat podíl na nákladech a kontrole
  - riziko realizace politiky státu (Komora by byla příliš vázaná na stát), zároveň financování, spravování Komory atd.
- **Helena Kotová (ČAS):**
  - nestaví se apriori proti komoře a zákonu, ale mají připomínky
  - pokud nebude Komora, stačila by novelizace zákona o sociálních službách a nový zákon by neměl smysl
  - doporučení spolupráce mezi organizacemi a se vzdělavateli a VŠ – aby se do vzdělávání zapojili sebezkušenostní výcviky, tím by odpadlo licencování – kdo by skončil školu, tak by měl licenci
  - Je důležité zvýšit prestiž profese sociálního pracovníka (k tomu by mohla být dobrá Komora).
  - komora by mohla dělat PR, kampaně, podpora prof. růstu, právní podpora, důraz na inovace atd.
  - SP ochraňuje lidskou důstojnost = definice SP
  - definice intervence SP a povinnost licence SP
  - = jsou pro Návrh ale ne ve stávající podobě
  - Sociální pracovník by mohl být veřejnou osobou
  - Povinnost supervize
  - Otázkami zůstává financování Komory a povinnost členství
- **Aleš Strnad (ČRSS)**
  - současná podoba Návrhu není akceptovatelná
  - nedořešené finance
  - úprava představuje další finanční a byrokratickou zátěž
  - chybí prováděcí předpis
  - profesní komora, jak je Návrhem představena nepřináší přínos, takže nesouhlasí – k čemu je to dobré? (zdá se, že Komora přináší jen další zátěž a žádný přínos)

- jsou primárnější věci, které je třeba řešit ze strany ministerstva než tady ty věci – financování sociálních služeb
  - sociální pracovník je v jiné roli – Návrh NE, komora NE
  - iniciace a podoba regulace profese by měla přijít zdola, ne shora
  - **Pavla Skalová, Martina Pěčová (APRP)**
    - Návrh jako výzva – možnost změny
    - nutnost Komory nespátřují
  - **Ivana Štěpánková (OSZSP)**
    - zpětná vazba z členské základny není jednoznačná (50:50), k jednoznačné shodě nedošlo
    - vymezují se k tomu, co je na stole – Návrh zákona
    - potřeba další diskuze – obsah více než forma
10. Přestávka na vyhledání možných styčných bodů ve stanoviscích organizací, na jejichž základě by zúčastnění diskutovali společné stanovisko k Návrhu
11. *Podklady ke společnému prohlášení:*
- Mezi organizacemi panovala shoda (či částečná shoda) o:
    - Potřebě další diskuse
    - Návrh a Komora v současné podobě NE
    - Vyřešit podmínky financování a závazků státu + kontrola (nerovnováha mezi pravomocemi a povinnostmi státu)
    - Je třeba úplnost informací (chybí prováděcí předpisy)
    - Neadekvátnost současného legislativního ošetření (špatná nebo nedostatečná leg.) sociální práce
  - Dále se organizace dělily na dva názorové proudy:
    - PROTI další legislativní úpravě, regulaci, komoře (je třeba nějak chránit sociální pracovníky a klienty?)
    - PRO další regulaci a zákon, ALE V JINÉ PODOBĚ – tato skupina se dále dělila na dva proudy:
      - Komora NE
      - Komora ANO, ale v jiné podobě! (měla by dominovat ochrana podpora klientů a SP; menší důraz na kontrolu)
- 12. Po usilovné a bouřlivé diskusi se pro zásadní názorové rozpory nepodařilo najít oblasti shody. Setkání u 2. kulatého stolu skončilo bez formulace společného stanoviska zastřešujících organizací k Návrhu věcného záměru zákona o sociálních pracovnících.**
13. Časopis SP/SP bude dále pokračovat v kultivaci diskuse mezi sociálními pracovníky. Další organizaci setkání zástupců zastřešujících organizací považuje za bezpředmětnou a vyzval organizace s podobnými postoji a názory k vytvoření koalic a k veřejné prezentaci vlastních stanovisek k Návrhu.
14. Některé ze zúčastněných zastřešujících organizací vyjádřily ochotu k dalšímu setkávání a k účasti na diskusích o rozvoji sociální práce v ČR.

Při jednání zapsali: Daniela Jaklová Střihavková, Lenka Kříčková, Petra Horová a Alois Kříšťan

Dne 12. 5. 2014 zapsané upravil a finální zápis vytvořil: Roman Baláž